

Pastiersky list Konferencie biskupov Slovenska

k mimoriadnemu Svätému roku milosrdenstva

Drahí bratia a sestry,

dnes začíname adventné obdobie, v ktorom sa duchovne pripravujeme na Pánov príchod. Tento rok má naša príprava výnimočný rozmer, lebo dňa 8. decembra sa začne Svätý rok milosrdenstva.

Pred päťdesiatimi rokmi sa skončil Druhý vatikánsky koncil. Pri jeho otvorení naznačil pápež sv. Ján XXIII. novú etapu života Cirkvi: „Dnes Kristova nevesta uprednostňuje používanie lieku milosrdenstva...“ V tom istom zmysle sa na záver koncilu vyjadril aj pápež bl. Pavol VI.: „Starobylý príbeh o dobrom Samaritánovi slúžil za príklad a pravidlo... Namiesto ubíjajúcich diagnóz povzbudivé lieky; namiesto smutných predpovedí posolstvá dôvery...“

Terajší Svätý Otec František vyhlásil mimoriadny Svätý rok milosrdenstva, ktorý sa začne na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie. Potom, na nasledujúcu nedeľu, bude otvorená svätá brána Baziliky sv. Jána v Lateráne i ostatných pápežských bazilík. V tú istú nedeľu sa v každej miestnej cirkvi otvorí podobná Brána milosrdenstva na celý svätý rok, ktorý sa skončí 20. novembra 2016 na slávnosť Krista Kráľa.

Teológovia učia, že milosrdenstvo je súhrnom Božích vlastností a dokonalostí, mimo Boha, voči ľuďom. Dokazuje to Biblia, Tradícia aj celý život viery Božieho ľudu. Bolo by zaiste ťažko všetky tieto prejavy vypočítat', keďže väčšinou sú so živou vrúcnosťou vpísané do duše a svedomia ľudí. Tak ako dokonalosť nekonečného Boha aj jeho milosrdenstvo sú v sebe nekonečné. Preto je nekonečná a nevyčerpatelná Otcova ochotná vôľa prijať aj márnотratných synov, ktorí sa vracajú do jeho domu. Taktiež je nekonečná i radosť a moc odpustenia, ktoré ustavične vyvierajú z podivuhodnej ceny Synovej obety. Nijaký ľudský hriech túto moc nemôže prevýšiť ani obmedziť. V človekovi jej môže postaviť hrádzu jedine nedostatok dobrej vôle, neochota obrátiť sa a robiť pokánie, odporovanie milosti a pravde, najmä odmietaním svedectva kríža a Kristovho zmŕtvychvstania. Preto Cirkev vyznáva a hlása obrátenie (porovnaj encykliku o Božom milosrdenstve *Dives in misericordia* – bod 13).

Počas slávenia svätého roka budeme ďakovať Bohu za dar pápeža sv. Jána Pavla II. – „pápeža Božieho milosrdenstva“, ktorý nás oboznámil s obsahom posolstva, ktoré dal Ježiš svetu skrze sv. Faustína. Z jej Denníčka uvidíme niektoré dôležité Ježišove odkazy ľudstvu: „Kým prídem ako spravodlivý Sudca, najprv prichádzam ako Kráľ milosrdenstva“ (D 83), [preto] „Nech sa nebojí priblížiť žiadna duša, hoci by jej

hriechy boli ako šarlát... [lebo] ľudstvo nenájde pokoj, kým sa nevráti k prameňu môjho milosrdenstva“ (D 699). „Modli sa neustále túto korunku... Ktokoľvek sa ju bude modliť dosiahne v hodine smrti veľké milosrdenstvo. Kňazi ju budú podávať hriešnikom ako poslednú záchranu... Dušiam, ktoré dôverujú môjmu milosrdenstvu túžim udeliť nepochopiteľné milosti“ (D 687). Tieto citáty dosvedčujú, že v Denníčku sv. Faustíny sú slová dôvery i veľmi vážne varovanie pred zatratením. Každý človek sa slobodne rozhoduje, čo si vyberie, za čím pôjde, i s dôsledkami pre celú večnosť.

Posolstvo o Božom milosrdenstve, ktoré sa má ohlasovať slovom, skutkom a modlitbou, sa veľmi rýchlo rozšírilo po celom svete a dotklo sa miliónov ľudí. Ako prejav veľkého Božieho milosrdenstva vnímame i slovenskú kaplnku Sedembolestnej Panny Márie v centre tajomstva milosrdenstva v svätyni v poľských Lagievníkách. S otvoreným srdcom sme prijali úmysel Svätého Otca celý rok meditovať a prežívať tajomstvo milosrdenstva. Zjednocujeme sa s odporúčaniami, ktoré nám ponúkol.

Podľa ustanovujúcej buly Svätého Otca je „milosrdenstvo cesta, ktorá spája Boha a človeka, lebo otvára srdce nádeji, že sme navždy milovaní napriek našej ohraničenosti hriechom“ (2). Slovo milosrdenstvo v Starom a Novom zákone patrí k najčastejším. V liturgii svätej omše a sviatostí sa pojem milosrdenstvo vyskytuje často, napr. v Tridentskom misáli je to 412-krát. I v byzantskej liturgii je mnoho tropárov, ktoré vyjadrujú vďaku, že zmŕtvychvstalý Pán „preukázal svetu veľké milosrdenstvo“. Cirkevné a pápežské dokumenty ponúkajú Cirkvi smernicu o aktuálnosti, potrebe a povinnosti vyznávať toto tajomstvo.

Mimoriadny svätý rok je skutočným „časom milosti“; je to aktuálna výzva na prebudenie svedomia, často znečitliveného voči dráme chudoby a núdze. Prijatie Božieho milosrdenstva je neoddeliteľne spojené s uskutočňovaním skutkov telesného a duševného milosrdenstva. Súčasná utečenecká kríza predstavuje zástupy ľudí v ohrození života, naozaj hladných, smädných, prenasledovaných, hmotne a duchovne núdznych a chudobných, mnohí sú navyše opovrhovaní. Voči tomuto žalostnému javu jestvujú mnohé protichodné postoje. Nám nech je východiskom postoj Ježiša Krista: Kristus vyzýva byť milosrdnými a ponúka svoj príklad. Ježiš milosrdenstvo dáva i vyžaduje.

V tomto svätom roku otvára Cirkev svoje srdce i tým, ktorí žijú na najrozličnejších perifériách sveta, ktorí sú značne zranení, ktorí nemajú hlas, alebo ich hlas sa oslabil alebo zamĺkol pre ľahostajnosť bohatých národov. Cirkev sa cíti povolaná liečiť tieto zranenia olejom útechy a obviazať balzomom milosrdenstva. Chce, aby sa ponuka odpustenia dostala k všetkým, nevynímajúc ani zločinecké skupiny, ani páchatel'ov a komplicov korupcie. Aj tieto skupiny sú pozvané obrátiť sa, zanechať doterajší štýl života a podriaďiť sa spravodlivosti.

Svätý Otec František chce, aby všetci veriaci zakúsili blízkosť Boha – Otca. Preto vyhlásil široké možnosti odpustenia hriechov – od ktorých rozhrešenie je vyhradené biskupovi alebo priamo pápežovi – a získania odpustkov. Prispôbil podmienky

chorým, nevládnym a opusteným, ba i väzňom, pretože Božie milosrdenstvo dokáže premeniť srdce každého človeka. Tajomstvo milosrdenstva chce Svätý Otec premeditovať i s mladými ľuďmi z celého sveta koncom júla 2016 v Krakove počas Svetových dní mládeže. Ústrednou témou stretnutia sú slová: „Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo“. Milosrdenstvo Božie má schopnosť prekračovať hranice Cirkvi a spája nás s monoteistickými náboženstvami, ktoré tiež považujú milosrdenstvo za základnú Božiu vlastnosť. Preto prežívanie roka v milosrdenstve nás môže urobiť otvorenejšími pre medzináboženský dialóg.

Každý má byť iniciatívny podľa hlasu svojho srdca. Nech sa každé spoločenstvo, každá farnosť, škola, hnutie a združenie, kde sú kresťania, stane oázou Božieho milosrdenstva a miestom ľudského prijatia. Povzbudzujeme k dennej modlitbe korunky Božieho milosrdenstva v rodinách i farnostiach o 15. hodine. Modlitba sa môže konať i večer, a to v spoločenstve viacerých rodín. Do každej rodiny nech sa dostane obraz Božieho milosrdenstva v rámci putovania vo farnosti alebo v niekoľkých rodinách, aby už v tomto dome zostal natrvalo. Spoločne i osobne si možno vykonať púť do kostolov Božieho milosrdenstva alebo do kostolov, ktoré budú v diecézach vyznačené na získavanie odpustkov svätého roka. Jeden deň v mesiaci venujme výhradne téme a modlitbe v rámci úcty Božieho milosrdenstva. Povzbudzujeme ku konaniu skutkov telesného a duchovného milosrdenstva, aby sa nikto v našej blízkosti necítil neprijatý, osamotený a bez lásky. K týmto aktivitám prizývajme všetkých, od najmenších po najstarších. Nech každý muž a každá žena prejavuje skutky milosrdenstva voči každému dieťaťu i dospelému, zdravému i chorému, a nech s dôverou a bez prestania opakuje: „Rozpomeň sa, Pane, na svoje zľutovanie a na svoje milosrdenstvo, ktoré trvá od vekov“ (Ž 25, 6). Takto sa najlepšie pripravíme na druhý Pánov príchod, keď príde ako Sudca súdiť všetky národy (porov. Mt 25, 31n).

Ďakujeme všetkým za prejavy milosrdenstva najmä v rodinách, kde chorí a starí cítia blízkosť a záujem svojich detí a známych. Ďakujeme za výrazný postoj milosrdenstva voči životu, ktorý ste prejavili v septembrovom Pochode za život v Bratislave, lebo život každého je nesmierne vzácny. Tieto prejavy vytvárajú nádej, že milostivý čas roka milosrdenstva prinesie duchovný úžitok v živote veriacich i celej spoločnosti.

Na duchovnú púť adventom i svätým rokom vám zo srdca žehnáme v mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen.

Biskupi Slovenska

Pastiersky list sa číta namiesto homílie pri všetkých svätých omšiach v prvú adventnú nedeľu – 29. novembra 2015.